

MŪSŲ LIETUVA

NR 25 (1299) XXV. 1973 M. BIRŽELIO - JUNHO 21 60 centavų
R. Juatindiba 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-03-38

Nixon Brezhnev

Dviejų pasaulyje galingiausių valstybių galvos susitiko šią savaitę Washingtone tartis ne tik jas, bet ir daugelio tautų likimą liečiančiais reikalais. Niekas nieko negali turėti prieš, kad vyriausybės tariasi opiais jų pačių kraštus varginančiais klausimais ir problemomis. Bet galiūnai, paprastai, tariasi ir derasi dėl kitų tautų kailio. Kaip Jaltaje ir kituose pasitarimuose Rooseveltas su Churchilliu paaukojo visą Rytų Europą Stalinui, taip yra didelis pavojus, kad šiuose pasitarimuose Niksonas gali „pasaulio taikos labui“ galutinai pripažinti Rusijai visus karo metu pasiglemžtus kraštus, taigi ir Lietuvėlę.

ŽYDAI DEMONSTRUOJA

Praėjusį sekmadienį prasidėjo Amerikos žydijos demonstracijos prieš Brežnevą. Reikalauja laisvės visiems norintiems iš Rusijos išvykti į Izraelį žydams. Tų demonstracijų prisibijodamas, Brežnevas atsisakė iankyti kituose Amerikos didmiesčiuose.

Lietuviai, latviai, estai ir kitos pavergtos tautos taip pat rengėsi protesto demonstracijoms. Tuo tarpu dar nežinome, kada ir kame jos įvyko.

Kokie nors daliniai tų pasitarimų vaisiai, sužinosim tik pasitarimams pasibaigus, o visko tikriausiai niekada nesužinosim. Didieji pasaulio tvarkytojai mėgsta kaikurius susitarimus laikyti paslapyje.

ISPANIJA - ARGENTINA

Ispanijon atvyko naujasis Argentinos prezidentas Cámpora parsivežti savo labai gerbiamą, peronistų partijos tėvą ir buvusį Argentinos diktatorių Peroną.

Bet kažkas, kažkur čia įstrigo. Taip rašo didžioji pasaulio spauda. Pav.: Peronas ne tik neatvyko į aerodromą pasitikti savo ištikimo kovotojo ir visgi Argentinos prezidento, bet jis nesiteikė dalyvauti nė viename Cámporai pagerbti pokilyje. Kai Cámpora nuvyko Perono namuosna aptarti ne tik sugrįžimą Argentinon, bet ir kitus labai opius krašto reikalus, tai Peronas nepasitiko jo priejimo, kaip derėjo atvykstant krašto prezidentui. Iš tų visų simptomų korespondentai ir politikai padarė išvadas - Peronas yra nepatenkintas Cámporos iki šiol užimta linija, krašto netvarka ir pačioje peronistų partijoje pasirodžiusių suskilimų. Peronistai visa tai neigia, bet negali išaiškinti, kodėl Peronas taip labai ignoravo jį iškilmingai parsivežti atvykusį prezidentą.

ČILĖ

Jau 60 dienų streikuoja darbininkai valdžios valdomose didžiausiose vario kasyklose, reikalaudami pakelti atlyginimus 41 procentą. Gaunamą atlyginimą nepakanka darbininkams ir jų šeimoms pragyventi. Valdžia visą laiką nesutinka. Ir kai pora tūkstančių darbininkų su žmonėmis ir vaikais pradėjo pėsti žygiuoti į Santiago, sostinėlę, ir čia, akis į akį susistoję su prezidentu, išdėstyti jam savo reikalus, tai prezidentas pasiuntė policiją ir kariuomenę su tankais, ašarinėmis dujomis užtvėrė kelią per tiltą. Kai darbininkai kitais keliais jėjo sostinėlę ir prie krikšdemokratų būstinės susibūrė laukti prezidento atsakymo į jų paduotus pareiškimus, jis vėl pasiuntė policiją, kuri jėga darbininkus išvaikė, kitus areštavo. Taip tai elgiasi su darbininkais socialistas prezidentas, neva darbininkijos labui sakosi norįs įvesti Čilėje naują santvarką, né kiek nesiskaitydamas su krašto daugumos valia. Toks yra visų diktatorių kelias.

tinon, bet ir kitus labai opius krašto reikalus, tai Peronas nepasitiko jo priejimo, kaip derėjo atvykstant krašto prezidentui. Iš tų visų simptomų korespondentai ir politikai padarė išvadas - Peronas yra nepatenkintas Cámporos iki šiol užimta linija, krašto netvarka ir pačioje peronistų partijoje pasirodžiusių suskilimų. Peronistai visa tai neigia, bet negali išaiškinti, kodėl Peronas taip labai ignoravo jį iškilmingai parsivežti atvykusį prezidentą.

Ernesto Geisel,

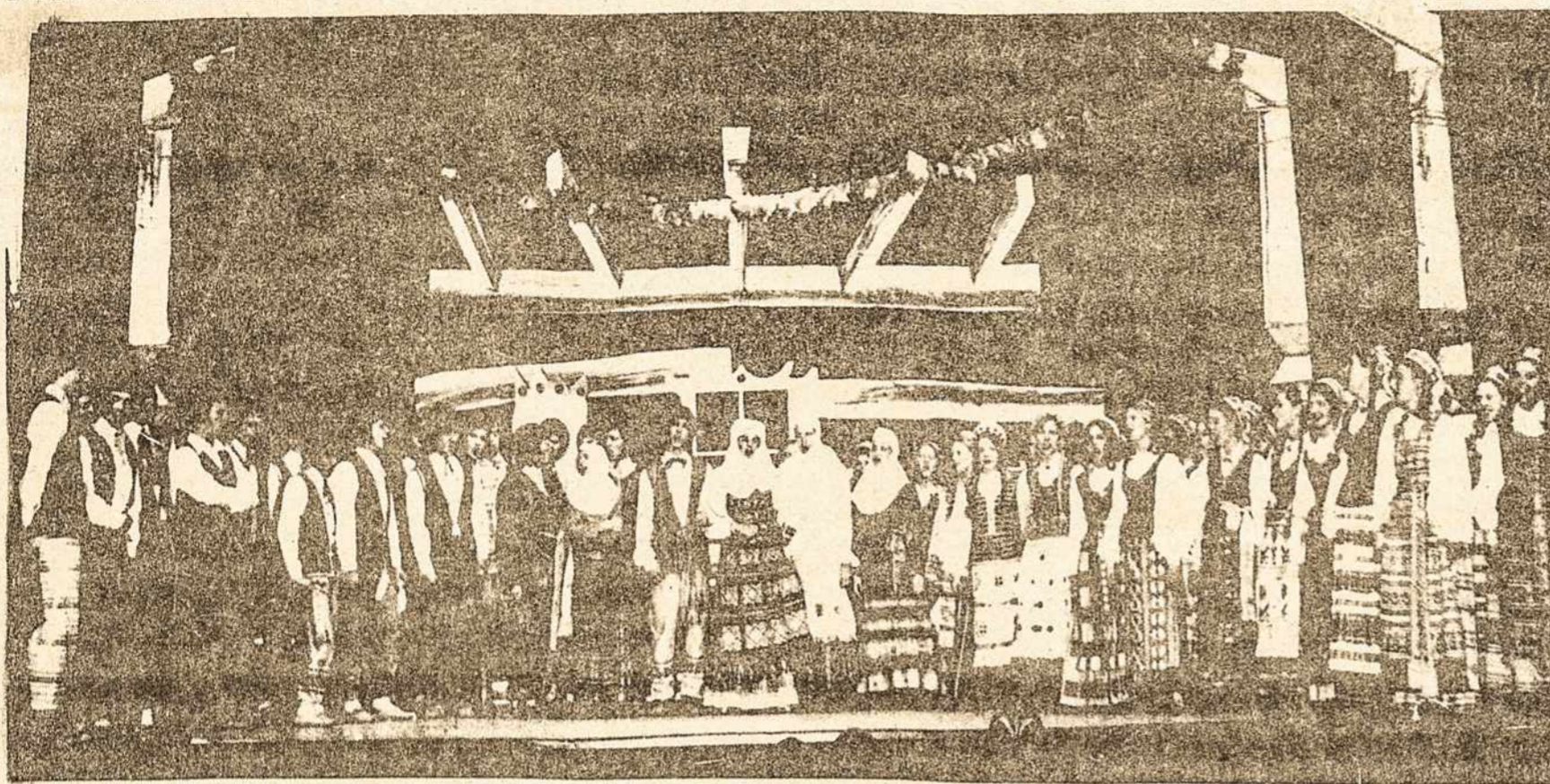
Pirmadienį, birželio 18, prezidentas Medici paskelbė būsimą kandidato į prezidentus pavardę. Tai generolas ERNESTO GEISEL.

Generolo parinkimas į kandidatus atliktas dabartinio prezidento. Yra nepatenkintų, kad jis tai padaręs, nepasitaręs su partijų vadovybėmis. Pripažįsta, jog šitie prezidento rinkimai būsią pirmi

pagal revoliucijos priimtą konstituciją. Pripažįstama, kad Ernesto Geisel esąs savo darbui labai pasišventęs vyras. Jis tikrai stengsis ko geriausiai atlikti savo pareigas. Tačiau yra nemaža norėjusių, kad prezidentas būtų ne kariškis.

GUNDYTOJAS NIKSONUI: „Už kiek bilijonų dolerių leisi man ramiai virškinti visas Rytų Europos tautas ir tautėles?“

Grandis tautinių šokių sambūris, vad. I Smiliauskienės suadines lietuviškas vestuves Nuotr. D. Vakares

KAS TARNAUS KULTO TARNAM, TAM ELGESYS BUS SUMAŽINTAS — GRASINO ISTORIJOS MOKYTOJA

“Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika” Nr. 4 reglstruoja įvykius atskirose vyskupijose. Iš Telšių vyskupijos praneša apie komjaunimo obstrukcijas pamaldose ir apie mokytojų bei valdžios pareigūnų terorizavimą mokinių, kurie dalyvauja pamaldose

Klaipėda. 1972 vasario mėn. Klaipėdos tikintieji pasiuntė TSKP generaliniam sekretoriui L. Brežnevui prašymą, kad tarybinė valdžia sugrąžintų iš tikinčiųjų paimtą bažnyčią. (Žr. LKB Kronika Nr. 2). Į tą prašymą reagavo tik saugumo organai. Klaipėdietės Kudirkienės bute ir jos dukros bute saugumo pareigūnai net kratą darė.

1972 liepos mėn. Klaipėdos tikintieji pakartotinai nusiuntė prašymą generaliniam sekretoriui. (Žr. LKB Kronika Nr. 3). Prašymą pasiuntusi Gražienė rugpiūčio 25 buvo iškviesta į miesto vykdomąjį komitetą. Iš Vilniaus atvykęs Religijų reikalų įgaliotinis Rugienis Gražienei parodė tikinčiųjų prašymą su 3023 parašais ir pasakė:

“Bažnyčios negausite, nes pastatas reikalingas tiek tikintiems, tiek netikintiems. Turite bažnyčią ir melskitės. Niekas jums netrukdo. Jums ne tiek bažnyčios reikia, kiek rūpi žinias perduoti į užsienį. Jei žmonės per Velykas netelpa bažnyčioje, ne mūsų kaltė.”

Gražienė buvo klausinėjama, kas prašymą organizavo, kas rinko parašus. Valdžios pareigūnai ją barė, kam įsipainiojusi į “politiką,” ir žadėjo perduoti saugumo organam.

Plungė. Per 1972 D. Šeštadienio pamaldas, į Plungės bažnyčią atėję, du jaunuoliai ateistai pradėjo triukšmauti. Kadangi jie nepaisė tikinčiųjų prašymo liautis triukšmavus, zakristijonas juos išprašė iš bažnyčios. Naktį, apie 2 val., žmonėm giedant Kryžiaus kelio kalnus, tie jaunuoliai, nukabinę nuo sienos kryžių, jį išsinešę už šventoriaus, sudaužė. Klebonas velykiniame pamoksle pasakė, kad tas, kas išniekina valstybės vėliavą, įžeidžia visus šalies piliečius. Kryžius yra tikinčiųjų vėliava, ir šiandien jis buvo išniekintas. Visa bažnyčia verkė.

Nusikaltėliai milicijos buvo sulaikyti, bet apie jų nubaudimą niekas negirdėjo. Žmonės, skaudžiai pergyvendami kryžiaus išniekinimą, šneka: “Štai, kokie ateistinio jaunimo auklėjimo vaisiai.”

-o-

Palanga. Vasarą Palangos bažnyčioje prieš pamaldas būdavo transliuojama religinė muzika, kurios pasiklausyti gausiai rinkdavosi įvairių tautybių poilsiautojai. 1972 rugpiūčio pradžioje visi nustebo, dėl ko religinės muzikos valandėlė staiga nutrūko. Pasirodo, Palangos kleboną išsikvietęs, miesto vykdomojo komiteto pirminin-

kas pavaduotojas pareikalavo, kad tų religinės muzikos valandėlių daugiau nebebūtų. Jos, matot, neįmanomos ir bažnytines apeigas. Žmonės kalba, kad tarybiniai pareigūnai netrukus galims nurodinėti klebonam, kokias giesmes bažnyčioj giedoti ir kiek žvakių degti ant altoriaus.

-o-

Mažeikiai. 1970 Velykų Šeštadienio naktį, grįždami iš šokių, 12 komjaunuolių su savo vadovu Miknium užėjo į Mažeikių bažnyčią ir triukšmaudami tyčiojosi iš besimeldžiančių žmonių. Pasipiktinę žmonės juos iš bažnyčios išvarė. Netrukus keli komjaunuoliai sugrižo, nusikabinę nuo sienos kryžių, jį, išsinešę, sudaužė. Bažnytinis komitetas apie įvykį pranešė milicijai, prašydamas nusikaltėlius patraukti atsakomybėn. Nors jau nemaža vandens po to Ventoje nutekėjo, apie tą bylą nieko negirdėti. Kol kas tarybiniai įstatymai uoliai taikomi tik tikintiems. Ateistai gali nebauždžiami tyčiotis iš tikinčiųjų švenčiausių jausmų. O gal chuliganų byla taip ilgai marinuojama ir dėl to, kad tame “žygyje” dalyvavo ir buv. kompartijos sekretoriaus Karpausko sūnus.

-o-

Karklėnai (Kelmės raj.). 1970 Karklėnų vidurinės mokyklos mokinė J.J. pamaldų metu vargonuodavo Pašilės bažnyčioje. Porą metų buvo ramu, bet pastaraisiais metais pradėjo į mo-

kyklą plaukti skundai. Po pirmo skundo mokytoja Saunorienė per istorijos pamoką pareiškė: “Mūsų tarpe yra išsigimėlių, kuriems ne vieta tarybinėje mokykloje.” Po kito skundo J.J. išsikvietęs direktorius įsakė liautis vargonuoti bažnyčioje, o mokyimo dalies vedėja Saunorienė, nusivedusi mergaitę su keliais kitais klasės mokiniais į chemijos kabinetą, pareiškė, kad jie būsią mokyklos ateistais. Pirminė buvo išrinkta A. Butkutė, jos pavaduotoja — J.J. Tačiau abi mokinės prieš tai užprotestavo ir pareiškė — ateistų būrelyje nedalyvaus. Kitą dieną J.J. buvo pakviesta į direktoriaus kabinetą, kur jos laukė Kelmės rajono vykdomojo komiteto pirmininkas Telyčėnas ir dar kažkoks ponas iš Vilniaus. Pastarasis pradėjo pasakoti, kad girdėjęs, jog J.J. vargonuojanti bažnyčioje, kad tai jai užkirs kelią į aukštąją mokyklą, kad jai ne vieta tarybinėje mokykloje. Mokinė su ašarom akyse klausė “tardytoją”, ką blogo ji padarius? Tardytojas aiškino, kad J.J. tikriausiai į Dievą netikinti, tik šiaip sau einanti vargonuoti. “Aš tikiu Dievą ir mielai vargonuoju” — ryžtinga mergaitė tvirtino. “Bet tu, vaikeli, pagalvok apie savo ateitį... Žiūrėk, kad tau nereiktų su mokykla atsisveikinti” — mokė ir grasino valdžios atstovas. Savo keliu mokymo dalies vedėja ir istorijos mokytoja Saunorienė J.J. klasėje baugino: kas tarnaus kulto tarnam, elgesys bus sumažintas, kelias pasirinkt profesiją bus užkirstas, charakteristikos bus blogos. Baigiantis mokslo metam, J.J. pasikvietęs mokyklos direktorius A. Vilkas pasakė: “Aš nežinau, ką su tavim daryt. Tu fanatikė. Kokią gausi charakteristiką?” Ir tikrai J.J. charakteristikoje buvo pažymėta, kad ji išaugusi religingoje šeimoje, tėvai palaiką ryšį su kunigais, kad grodavusi bažnyčioje, kad visa tai darius su fanatišku užsispyrimu. Baigusi vidurinę mokyklą, J.J. bandė įstoti į Kauno medicinos institutą, bet per priėmimo komisiją vienas dėstytojas, paskaitęs jos charakteristiką, nustebejęs paklausė: “Fanatikė? Veltui, mergaitė, čia atvažiavai.” Vėliau J.J. įstojo į kitą mokyklą.

-o-

1965 metais netoli Palangos, Pajūrio pelkėse surasta akmenis amžiaus stovykla, kuri turinti apie 4.000 metų amžiaus. Čia tarp kitų radinių iškastos dvi “apeiginės” lazdos, su briedžio galvute kurias, mano dr. R. Rimantienė, senovės lietuviai naudojo religinėms apeigoms.

Petras Pakalnis

BREŽNEVO KARIERA

Leonidas Brežnevas pradėjo savo karierą tame pačiame plieno fabrike, kuriame dirbo jo senelis tėvas ir brolis. Pasidarbavęs porą metų ir susitaupęs pinigų, jis studijavo agronomiją. Tačiau nors kraštui buvo labai reikalingi agronomai, Brežnevas vėl grįžo į fabriką ir neakivaizdiniu būdu pradėjo studijuoti inžineriją. Sulaukęs 25 metų amžiaus, jis stojo į komunistų partiją, ir matyt, joje pasižymėjo, nes 1937 m. tapo savo gimtojo miesto Kamenskoje viceburmistru. Tas pareigas ėjo tik vienerius metus. 1938 m. jis buvo nusiųstas į Dniepropetrowską ir tapo tos apskrities komunistų partijos sekretorium.

Tą naktį, kai kilo vokiečių rusų karas, Brežnevas rašė pranešimą, kiek Dniepropetrowskas gali pagaminti amunicijos. Gavęs įsakymą, Brežnevas gamino įvairius ginklus, pašaukė tarnybon rezervistus, suorganizavo moteris apkašams kasti, paskui numontavo ma-

šinas ir išsiuntė jas kartu su darbininkais ir jų šeimomis į naują vietą. Ką nespėjo išsiusti, tą liepė susprogdinti.

Kai 1941 m. vokiečiai užėmė Dniepropetrowską, Brežnevas tarnavo kariuomenėje politruku. Jo pareiga buvo palaikyti kariuomenės ir civilinių gyventojų gerą nuotaiką. Jis bendradarbiavo su Nikita Kruščiovu ir krito jam į akį.

Kartą laivas, kuriuo Brežnevas plaukė per Juodąją Jūrą, užplaukė ant minos. Brežnevas buvo nutrenktas į jūrą ir neteko sąmonės, bet jį išgelbėjo kareiviai. Kai maršalas Žukovas netikėtai aplankė jo štabą, Brežnevas kovojo pirmose eilėse ties Berdičevu. Užėmęs miestą po dviejų ir pusės vokiečių okupacijos metų, jis parūpino kareiviams šiltų baltinių ir vilokinių batų, o civiliams gyventojams šilto valgio. Brežnevas pasirodė esąs gabus organizatorius.

Rusų armijai žygiuojant per Čekoslovakiją, Brežnevas sakė ugningas kalbas ir užėmė Pragę. Karo pabaigoje pakeltas generolu majoru ir užsitarnavo du Raudonosios Vėliavos ordinus. 1945 m. jis dalyva-

vo Maskvoje pergalės parade, o sekančiais metais atsisveikino su kariuomene ir grįžo į Dniepropetrowską. Kariuomenėje įsigijo daug draugų, kurie vertino jo drąsą ir organizacinį talentą. Tačiau jo karierą nulėmė Alferovas, Stalinas, Kruščiovas ir laimė.

Alferovas buvo senas Brežnevo draugas, Centralinio Komiteto narys ir vicesekretorius partijos kontrolės komisijoje. Turbūt jam padedant, 1950 m. Brežnevas buvo nusiųstas į Besarabiją, suvaryti ūkininkus į kolchozus. Brežnevas taip gerai atliko savo uždavinį, kad Stalinas pakvietė jį į Maskvą, davė butą ir padarė Centralinio Komiteto nariu, jo sekretorium ir partijos prezidiumo kandidatu. Po Stalino mirties 1953 m., Kruščiovas tapo partijos sekretorium ir nusiųstas seną savo bendradarbį į Kazakstaną, pavesdamas jam tos respublikos partijos sekretoriaus pareigas. Brežnevui sekėsi ir ten. Naujus arimus dangus palaimino gausiu lietumi ir derlius buvo labai geras. 1954 m. Kruščiovas atšaukė Brežnevą į Maskvą, padarė jį Centralinio Komiteto ir prezidiumo nariu.

Eidamas tas pareigas ketverius metus, Brežnevas įgijo daug draugų, panašiai, kaip ir kariuomenėje. Paskui jis tapo kandidatu į valstybės prezidentą, ir pradėjo tylomis kalbėti prieš Kruščiovą. Kai Kruščiovas buvo nuverstas 1964 m. Centralinis Komitetas išrinko Brežnevą partijos sekretorium. Vėliau tas pats komitetas suteikė jam generalinio sekretoriaus titulą. Brežnevo draugas Kosyginas, nusimanęs ekonominiuose klausimuose, tapo premjeru.

Stiprindamas savo poziciją, šių metų gegužės mėnesio pradžioje Brežnevas pašalino iš Politbiuro Petrą Šešestį, partijos sekretorių Ukrainoje, jis visuomet buvo priešingas Brežnevo politikai ir nenorėjo, kad Niksonas lankytųsi Rusijoje, o Brežnevas Bonnoje ir Washingtone. Šešesčio vietą užima trys nauji nariai: krašto apsaugos ministras Grečko, užsienio reikalų ministras Gromyko ir Juri Andropovas, slaptosios policijos viršininkas. Brežnevas gyvena tarp vidaus reikalų ministro ir slaptosios policijos viršininko. Taigi, ir tuo atžvilgiu yra saugus.

LABAI SPARCIAI PLINTA MAHOMETO SEKĖJAI

Du kartu Mahometo sekėjai bandė įsigalėti Europoje. Pirmą kartą jie užėmė visą Šiaurės Afriką, įsitvirtino Ispanijoje ir pradėjo skverbtis į Prancūziją. Bet 732 m. buvo sumušti ties Tours ir viduramžių pabaigoje turėjo apleisti Ispaniją. Antrą kartą jie skverbėsi per Balkanus ir 1683 m. atsidūrė ties Viena. Bet ir čia buvo sumušti ir laikui bėgant buvo išvaryti iš Austrijos, Vengrijos, Jugoslavijos ir Graikijos.

Mahometas gimė dabartinėje Saudi Arabijoje apie 570 metus. Savo korane, neva Dievo įkvėptame, per arkangelą Gabrielį, jis nustatė gyvenimo normas, sureguliuavo vedybas ir skyrybas, nustatė bausmes už įvairius nusikaltimus, uždraudė valgyti kiaulieną, liepė šelpti neturtinguosius, bet paliko anais laikais įsigalėjusią poligamiją. Jis skelbė vieną Dievą ir laikė Mozę ir Kristų pranašais. Savo tikėjimą pavadino islamizmu - atsi davimu Dievo valiai. Jo mokslas yra paprastas, permatomas ir lengvai suprantamas. Todėl jis plito kaip ugnis. Sunku įsivaizduoti, kad per 100 metų nuo Mahometo mirties islamizmas įsigalėjo nuo Gibraltaro iki Himalajų kalnų.

Tačiau Europa, praturtėjusi savo pramone, pradėjo skverbtis į apsnūdusius islamizmo kraštus. Prancūzija įsigalėjo Maroke ir Alžire; Italija Tunise ir Libijoje; anglai Sudane, Indijoje ir Palestinoje, o prie Suezio kanalo laikė kariuomenės dalinius kanalo apsaugai. Bet antruoju pasauliniu karu pasibaigė kolonijų amžius. Aukščiau suminėti kraštai atgavo nepriklausomybę, o Egiptas suvalstybino Suezio kanalą.

Islamizmas dabar plinta Afrikoje. Seniau jį platino pirkliai, keliaudami karavanais iš krašto į kraštą. Dabar jį platina savotiški misijonieriai, kuriuos pi-

nigais remia turtingas Arabijos karalius Feizal ir Libijos prezidentas Gaddafi. Tam tikslui jie skiria milijonus, ir jų pinigai pasiekia net Filipinų salas. Islamizmas plinta ir JAV negrų tarpe. Ten jų priskaitome jau 200.000. Garsusis boksininkas Cassius Clay turėjo simpatijų katalikams ir baptistams, bet tapo Mahometo sekėju ir pasivadino Mohamed Ali. Jis nukeliavo į Meką ir meldėsi prie juodojo akmens. Gambijos prezidentas Dauda Juwara, kuris 1955 m. priėmė krikščionybę, o 1966 m. taip pat tapo islamo sekėju.

Prie islamizmo platinimo prisideda ir Kairo universitetas Al-Azhar. Savo mokslu jis yra garsus visame islamo pa-

saulyje. Savo laiku prezidentas Nasser įsteigė moterims fakultetą ir davė tūkstančius stipendijų negrams, kad galėtų jame studijuoti. 1964 m. jame studijavo 3.500 negrų iš visų Afrikos valstybių ir, žinoma, tapo sąmoningais ir pažangiais islamo sekėjais. Tame universitete profesoriai ir studentai bando sujungti Mahomedo mintis su socializmu. Nenuostabu, kad beveik visos Afrikos valstybės laiko save socialistiškoms, ir jose komunizmas negali prigyti. Jos nemėgsta ir žydų, nes, girdi, 622 metais žydai sulaužė sutartį, sudarytą su Mahomedu.

Kadangi islamo kraštai yra turtingi nafta, jie negaili pinigų mokykloms, li-

goninėms, prieglaudoms ir pramonei. Seniau jie pragyvendavo ir gyvulių žemės ūkiu ir prekybos labai mušasi pramone ir seka Europos pavyzdžiu. Taip prezidentas Gaddafi nustatė žemiausia atlyginimą ir įvedė 48 valandų darbo savaitę. Jis liepė skiepyti vaikus nuo polio ligos ir stato darbininkams namus, bet vagiams kerta ranka, senai arabų papročiu. Alžiro prezidentas Boumediene, kuris baigė Kairo universitetą, stato plieno fabriką ir veda elektrą nuošaliuose vietovėse. Nasseris užtvėnkė Nilą ir praplėtė pramonę bei elektros tinklą. Kuveitas, turtingiausias pasau-

Pabaiga 9 psl.

TIESA IR GYVENIMAS

LIETUVIS KUNIGAS VORKUTOS KASYKLOSE

JUOZAS PRUNSKIS

Kaip izraelitams, klajojantiems po klai-kuosius tyrus sunkiomis jų gyvenimo dienomis, vadovais yra buvę šviesos stulpai, taip ir mes šią sunkiausią vergijos naktį turime šviesių asmenybių, kurios, kaip anie šviesos stulpai, pasilieka mums heroizmo ir ištvermės kelrodžiais.

Kartais nuostabiais keliais mus pasiekia žinios apie juos. Štai Zondervan leidykla jau antra kišenine laida išleido įdomų veikalą "I Found God in Soviet Russia". Knygos autorius John Noble buvo su tėvais persikėlęs į Dresdeną, kur jie turėjo foto aparatų fabriką. Čia jie pergyveno baisų Dresdeno bombardavimą, sulaukė baisaus rusų antplūdžio. John Noble ir jo tėvas buvo areštuoti ir kalinami įvairiose vietose. Tas amerikietis Noble buvo atšales nuo religijos, tačiau kalėjime sutiko tiek daug gilaus tikėjimo žmonių ir pats susilaukė tiek stiprybės maldoje ir ryšyje su Dievu, kad tapo religingu žmogumi ir net įstengė parašyti knygą, kaip jis ateistinėje valstybėje surado Dievą.

Tarp jo persilaužimo įkvėpėjų buvo ir bolševikų kalinamieji lietuviai, su kuriais jis ypač suartėjo, nublokštas į baisiąją darbo vergų stovyklą — Vorkutą. Čia jis buvo liudininkas iškankintų darbo vergų sukilimo, kurį malšindami bolševikai nužudė apie 2,000 kalinių, jų tarpe ir lietuvių, tų sukilėlių vadą Maknevičių. Tačiau ypatingą įspūdį jam padarė lietuvis kunigas S., kurio pavardė, kaip jis savo knygoje pažymi, yra žinoma Vatikanui, bet kurios dėl suprantamų priežasčių jis neskelbia, tik plačiai apie tą heroiską žmogų rašo. Tas kunigas buvo paskirtas į tą pačią brigadą, kaip ir Noble. Abudu susidraugavo. Kunigiškieji drabužiai iš jo buvo atimti. Lietuvis kunigas dėvėjo tais pačiais kalinio drabužiais, kaip ir kiti. Jis turėjo atlikti tą patį, kaip autorius sako, nugarkaulį laužiantį darbą — stumti iškastų anglių sunkius vagonus. Ir vis dėlto jis buvo kitoks.

Vorkutoje buvo griežtai uždrausti religiniai pasikalbėjimai, bet kokios pamaldos, religinių knygų skaitymas. Jeigu kuris nors kalinys, pasaulietis ar dvasiškis buvo sugaunamas tai darant, buvo baudžiamas dviem mėnesiais sunkiųjų darbų, uždariant į vienutę. Pirmomis penkiomis šios nežmoniškos bausmės dienomis nelaimingasis buvo uždaromas į šaltą celę, kartais net ir išrengtas iš drabužių, paliekant tik apatiniuose. Kad nesušaltų, Sibiro speigams spirginant, nelaimingasis nuolat turėjo vaikščioti iš vieno celės kampo į kitą. Tada keturiasdešimt penkioms dienoms jis buvo pasmerktas gyventi tik duona ir vandeniu, paliktas beveik nešildomoje celėje.

Kadanį ne tas kalinių neatbaidė, nuo

1954 m. kovo mėnesio pradėtos dar baisesnės pirmųjų penkių dienų tortūros: kalinamuosius prirakinavo prie sienos taip, kad kiekvienas raumuo, kiekvienas nervas degdavo iš pertempimo ir persukimo. Maistui tebuvo duodama tik 30 procentų normalaus kalinio duonos davinio ir labai skystutė sriuba. Taigi, prie tų prirakinimo skausmų greit prisidėdavo bado sopuliaci. Net ir šitaip kankinami dvasininkai nepalūžo, nors Vorkutoje kai kuriems jų teko pakelti tokias tortūras ne kartą ir ne du.

OI NEVERK MOTINĖLE,

(Lietuvos katalikų tarpe plačiai paskleistas eilėraščių kalinamų kunigų motinoms.)

Oi neverk, motinėle, jei tavo sūnus
Geležiniais vėl buvo apkaltas...
Jis gi priėmė pančius, kaip Dievo siūstus,
Už jaunimą, už visą mūsų tautą.

Nors jo rankos nekyla altoriaus aukoj,
Nedalina jos dangiškos duonos, -
Jos su Kristum Golgotos kalvos aukštumoj
Atpirkimą ir šviesą sruvena.

Nedejuokite, mama, skaudžiai naktimis,
Tarsi Baltijos jūra audringa.
Paklauskite, kaip meldžias vaikučių širdis,
Kaip jie ryžtas gyventi garbingai.

Štai nukritusi sėkla jau skleidžia lapus
Kurį sėjo jo rankos duosniausiai.
Jis Bažnyčios garbė, Jos tikrasis sūnus,
Švyturys mūsų kelionėj šviesiausias.

Lyg tie akmenys stovi tėvynės laukuos,
Lyg šermukšniai ir beržai sušalę -
Jis Bažnyčios, Tėvynės garbės neišduos,
Pasirinkęs Aukščiausiojo valią.

Angelai danguje jį lydi malda,
Šventų kankinių dvasios jį aplanko...
Jis gyvena ne sau, bet kitiems visada,
Vien dėl to jam ir surištos rankos.

Pasiguoskite, mama, šventųjų džiaugsmu
Ir pabūkit minutę laiminga:
Jis istorijoje mūsų šviesiausiu vardu,
Pasiliks įrašytas garbingai.

Tad neverk, motinėle, kad tavo sūnus
Prie altoriaus ateiti negali, -
Jis su Kristum už grotų aukojas už mus,
Skleidžia šviesą po visą mūsų šalį.

Lietuvis kunigas S., turėjęs kiek daugiau kaip 30 metų, Noble liudijimu, buvo vienas iš tų nenugąsdinamų. Jis buvo areštuotas savo bažnykaimy Lietuvoje viena sekmadienį tuoj po Mišių. Areštuotas, nes atsisakė sakyti pamokslą, giriantį komunizmą. Apkaltintas "valstybės sabotažu", buvo pasmerktas dešimčiai metų sunkiųjų darbų kalėjimo ir išvežtas į anglių kasyklas.

Noble apie tą lietuvių kunigą rašo: "Net ir kasyklų požemiuose, duobėse jo akys degė uolumu, kaip lempos, dulkių nujuodintame veide. Jis niekada nepamiršo, kad jis yra kunigas ir kad jo pirmoji pareiga yra tarnauti sieloms, kurias jam Dievas patikėjo šioje vietoje. Jis buvo vienas iš tų kunigų, kurie daugeliui vergų atnašavo šv. Mišias giliai kasyklose".

Išsikišusių uolą naudojo kaip altorių, sulamdytas puodukas atstojo taurę, mažas gabalėlis juodos duonos buvo ostija. Jo bažnyčia buvo juodas, dulkinas anglių tunelio galas, kuris buvo apšviečiamas anglių kasėjų prie kaktos pritvirtintomis lempomis. Kunigai turėjo mažą indelį sakramentinio vyno, paslėpę prie savęs, kurio panaudodavo tik lašelį šv. Mišių aukai. Ir jie buvo pasiruošę didžiausiai rizikai, kad tik išsaugotų tą indelį.

Noble pasakoja, kaip kartą nusileidęs į kasyklas, jis užtiko taip slapta atnašaujamas šv. Mišias, kurių jis sakosi neužmiršęs visą savo gyvenimą. Kasyklų gale jis išgirdo žmonių balsus, tokį lyg murmėjimą, ir manė, kad ten laukiama, kol prikraus vagonėlius anglių. Kai jis priėjo arčiau, menkoje šviesoje pamatė, kad jie žegnoja si ir kalba maldas. Jis pastebėjo kunigą, apsirengusį darbo drabužiais, pakeliantį ostiją. Šventoji auka buvo atnašaujama prieš sukaltą iš dviejų pagalių kryžių. Tunelis vos vos leido jam stovėti, o vyras klūpėjo ant lentų, nutiestų purvinomis grindimis. Jie kartojo maldas drauge, bet taip švelniu balsu, kad atrodė, lyg tai būtų kunigo maldos žodžių aidas. Šitaip tas lietuvių požemines mišias aprašo Noble, pridėdamas savo įspūdžius: "Aš sau maščiau, kad matau dvidešimtojo šimtmečio krikščionis, susirenkančius garbinti Dievą panašiose aplinkybėse, kokios buvo žvakėms degant Romos katakombose pirmame ir antrame šimtmetyje"

Bet vieną dieną kovingas ateistas užtiko lietuvius, slapta susirinkusius maldai. Jie panaudodavo visokias priežastis, kad tik galėtų atitrūkti nuo savo darbo maldai, kai pašnabždomis iš lūpų į lūpas eidavo pranešimas apie būsimas Mišias. Vienam sugesdavo kastuvai ir reikėdavo eiti naujo, kitam reikėdavo iš lempos išimti baterijas ir pakeisti skystį (kaliniams angliakasiams rusai buvo išdalinę labai seno tipo baterijas lempoms). Kiti taip sau išslinkdavo ir pradingdavo. Kasyklų gilumoje prižiūretojui sunku visus kiekvieną minutę sukontroliuoti. Ir taip dvidešimt ar trisdešimt lietuvių susirinkdavo apleisto kasyklų tunelio gale.

Vieną dieną lietuviai turėjo pamaldas, kai juos užtiko minėtas ateistas kalinys Pagautas įtūžimo, jis iškoliojo kunigą, kaltindamas, kad maldų priedangoje jis darbininkus atitraukia nuo darbo ir jo dalis atitenka kitiems nudirbti. Kunigas jo nepaisė ir tęsė pamaldas. Tada tas ateistas pagriebė kastuvą ir juo užpuolė kunigą, kirsdamas jam ir nuvarydamas nuo to laikinojo altoriaus.

Lietuviai tuoj sukruto ir tą ateistą nuvižo tuneliu. Tačiau kai jie sugrįžo, atrado, kad kunigui S. sulaužyta kairioji ranka. Reikėjo jį nugabenti į ligoninę. Enkavedistai greit sužinojo, kas atsitiko. Vos tik kunigui ranka buvo sutvarstyta, jie tuojau kunigą išvedė iš ligoninės. Nuo jo buvo nuplėsti drabužiai ir jis buvo įmestas į šal-

CONHEÇA A SUA FAMILIA

Muita gente pergunta sobre os nomes lituanos de vários parentes. Aqui temos uma lista. Escreva aqui os nomes e sobre nomes de seus parentes e.. felicidades a todos

V.a. PARTE - CASAMENTO

(Agora começa a confusão..)

- VYRAS - marido
- ŽMONA - esposa
- ŽENTAS - genro
- MARTI - nora

1. A FAMILIA DA ESPŌSA

- uošvis - sogro
- uošvė - sogra
- svainis - cunhado
- svainė - cunhada

2. A FAMILIA DO MARIDO

- šešuras - sogro
- anyta - sogra
- dieveris - cunhado
- moša - cunhada

VI.a PARTE - SEGUNDO CASAMENTO

- NAŠLYS - viúvo
- NAŠLĖ - viúva

- PATĖVIS - padrasto
- PAMOTĖ - madrasta

POVAIKIAI - OS FILHOS DO PRIMEIRO CASAMENTO

(do ponto de vista do casal do 2º casamento).

- posūnis - enteado
- podukra - enteada

OS FILHOS DO SEGUNDO CASAMENTO (do ponto de vista dos filhos do primeiro casamento).

- pobrolis - (masculino)
- poseserė - (feminino)

OS FILHOS DO PRIMEIRO CASAMENTO (do ponto de vista dos filhos do outro viúvo)

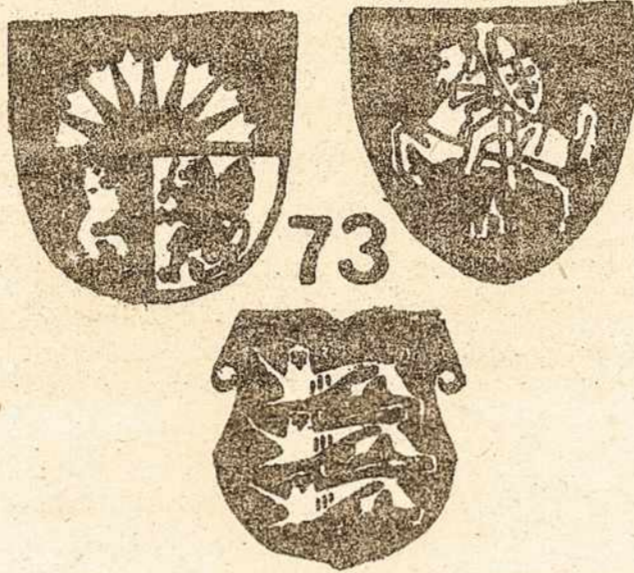
- jbrolis - (masculino)
- iseserė - (feminino)

VII.a. PARTE - A FAMILIA

namas - casa
namai - lar (a forma plural de „namas“)
šeima - família
šeimyna - família; às vezes, todos que moram juntos - da mesma família e de outras, assim como todos numa fazenda; às vezes, todos os parentes mais próximos em geral.

Jaunystės = Aidas =

EXPOSIÇÃO PAÍSES BALTICOS

PRAÇA ROOSEVELT - SÃO PAULO
LIEPOS 6 15 JULHO

giminė - parente
giminė - tribo, todos os parentes de uma família. „padermė, gentis“
giminystė - parentesco
palikuonys - descendentes
tauta - povo, nação
tėviškė - o lugar onde alguém nasceu ou criou-se; o lugar de origem da família,
tėvynė - pátria
valstybė - estado, país

VIII.a. PARTE - CASAR-SE

Em português os dois casam-se, abu susituokia, sutuoktuvės. Em lituano não é assim, quer dizer, usamos palavras diferentes. O marido „veda“, a esposa „teka“.
 „Vesti“ (o infinitivo) significa conduzir, porque o noivo levava a sua esposa para a casa d'ele. „Tekėti“ significa „sair, seguir“, porque antigamente a esposa saía da casa de seus pais para morar na casa do noivo. Mas falando dos dois, eles „veda“ (igual à forma masculina). Casado: „vedęs“, casada: „ištekėjusi“, casados: „vedę“.
 (Dados da „Lietuvių Enciklopedija“ e „Šeima tautinėje bendruomenėje“.)

IX.a. PARTE - BATIZADO E CASAMENTO

krikštas - batismo
 krikštynos - festa de batismo
 kūmas, krikšto tėvas-padrinho
 kūma, krikšto motina- madrinha

krikšto sūnus - afiliado
 krikšto dukterė - afiliada

jaunasis, jaunikis - noivo (casamento)
 jaunoji, nuotaka - noiva (casamento)

jaunieji - noivos
 sužadėtuotinis, sužadėtinis - noivo (noivado)
 sužadėtinė, sužadėtinė - noiva (noivado).

(a palavra „žiedas“ significa „aliança, anel“)

sužadėtuotuvės, sužadėtuvės - noivado cerimônia do noivado.

vedybos, sutuoktuvės - casamento moterystė, santuoka - matrimônio

vestuvės - festa de casamento liudininkas - testemunha

pabrolis - padrinho (de casamento)
 pamergė - madrinha (de casamento)

meilė - amor, a causa principal desta lista de parentes.

Mišlės keturgyslės
 Gražus jautukas,
 Medinės kojos,
 Vabalai pilvą ėda.
 (Aviļys)

Balti laukai.
 Juodi grūdai.
 Žasim aria.
 (Raštas)

Kaip arklukas, bet be kojų.
 Kaip šuniukas, bet neloja,
 Kas užsėda — neša vėju.
 (Motociklas)

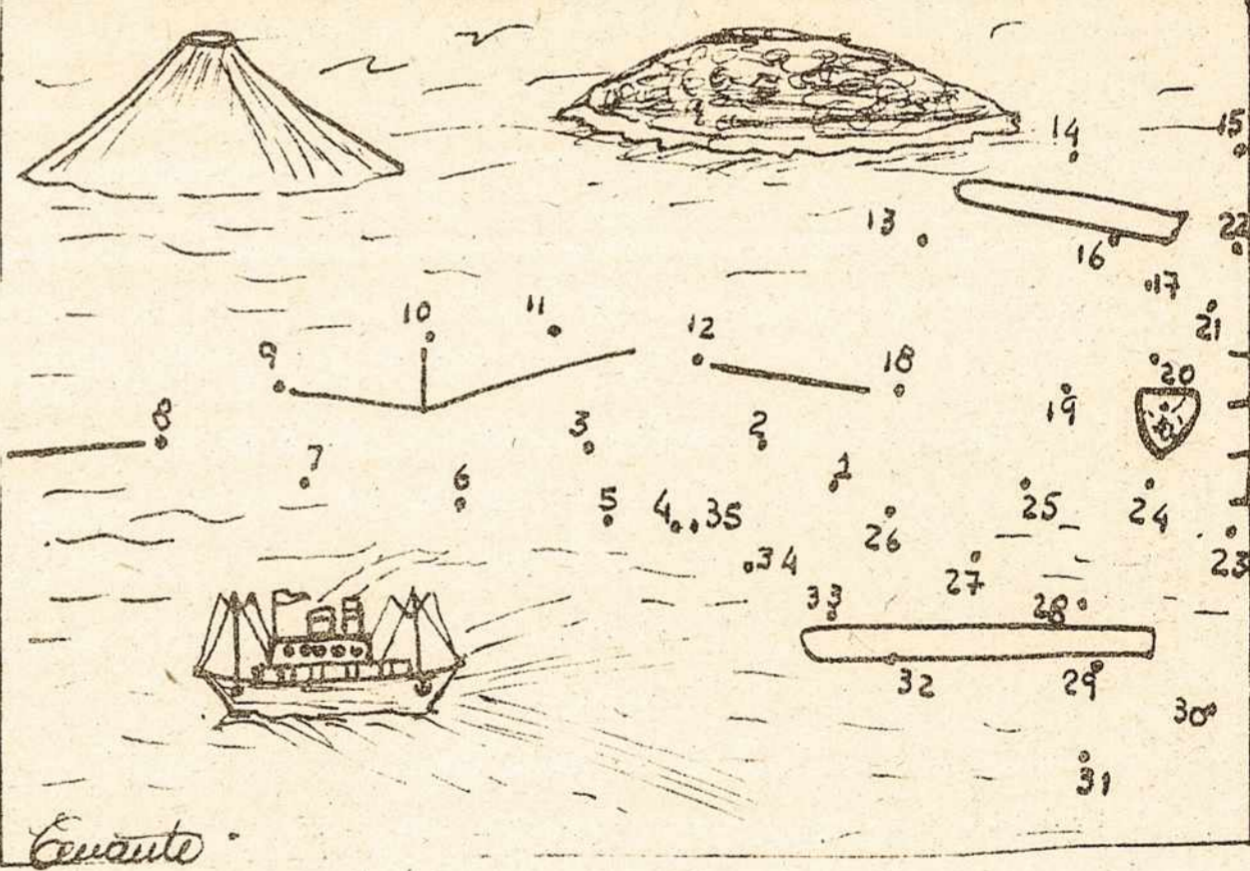
(iš Menu mišlę keturgyslę)

Studentiškos gudrybės
 Istorijos egzaminas. Profesorius klausia:
 — Sakykite, koks svarbus įvykis buvo po caro Nikolajaus pirmojo mirties?
 — Laidotuvės!...

Valia
 — Mano vyras neberūko.
 — Pagalvok tik, kokią stiprią valią reikia turėti!
 — Taip, mano valia labai stipri!

STOVYKLA VAIKAMS IKI 13 METŲ AMŽIAUS - LIEPOS 18 - 25 DIENOMIS, SANTA ISABEL. Mokestis - Cr\$50.00. Registruotis klebonijose iki birželio 30 dienos.
ACAMPAMENTO EM SANTA ISABEL

SUTUNK TAŠKUS NUO 1 IKI 35... IR MATYSI..

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

SKAITYTOJAI

rašo

MŪSŲ LIETUVA Vilniažiesiems

Aš sekmadienį atsikėliau septynios valandos ir pusė, apsilvilkau, nuėjau pašaukti mano draugę ir su mano tėvu atvažiuoju į Vila Zelinos aikštę.

Kelionė viskas buvo gerai.

Kai mes nuvažiuoju į São Roque, pirmiausia mes apžiūrėjome vietą, o paskui mes dar vieną kartą pašokom ir tuoj po šokių mes nuėjome maudytis; paskui buvo labai gražios mišios su krikštynomis; po mišių mes pašokom ir vėl nuėjome maudytis, o paskui nuėjome pietauti; o po pietų buvo gražūs žaidimai, kaip viskas gerai sekėsi mes nuėjome į Cotia pasimaudyti.

Kelionė grįžtant buvo gera. Nuvažiuoju į Teatro João Caetano šokti, ir viskas gerai išėjo grįžom namo linksmi.

Nilza Guzikauskaitė

Domingo a turminha dos médios do Žilvitis foi para São Roque, em que os donos da Casa de Campo foram muito gentis em nos emprestar por esse domingo logo que chegamos a turminha logo caiu na piscina e depois foram vestir as roupas lituanas para assistirmos a missa a qual foi muito aproveitável por nós, almoçamos e depois de algum tempo nos reunimos na quadra na qual a turma apresentou duas danças e alguns cantos lituanos, depois do programa fomos para outra casa onde a turma caiu na piscina de novo, bem, mas foi um banho rápido e nós precisávamos ir embora porque eles tinham de dançar no teatro. Foi um dia muito legal.

Audra Vosyliūtė

Eu gostei muitissimo dos lugares que fomos domingo. Das danças que dançamos, aliás de tudo.

Apesar da água ser gelada lá de São Roque, portanto eu estou com muita vontade de ir para mostrar que ainda existe a turma dos lituanos.

Lidia Vaicenkovas

Eu gostei porque é muito bonito, e rico porém é muito saudável e é muito divertido. E gostei também dos jogos que teve, foi muito bacana nadar, e gostei da missa e do batizado. Foi tudo muito bacana, mas só foi chato porque não teve cavalo.

Enfim muito legal.

Valdir Janisevičius

Eu gostei muito do passeio, nadei de manhã. Gostei muito da missa de tarde, almoçamos, acabei de almoçar fui direto na piscina.

Mais tarde eu fui embora, o dono do sítio ficou muito chateado, mas tinha que ir embora.

Francisco Dilys

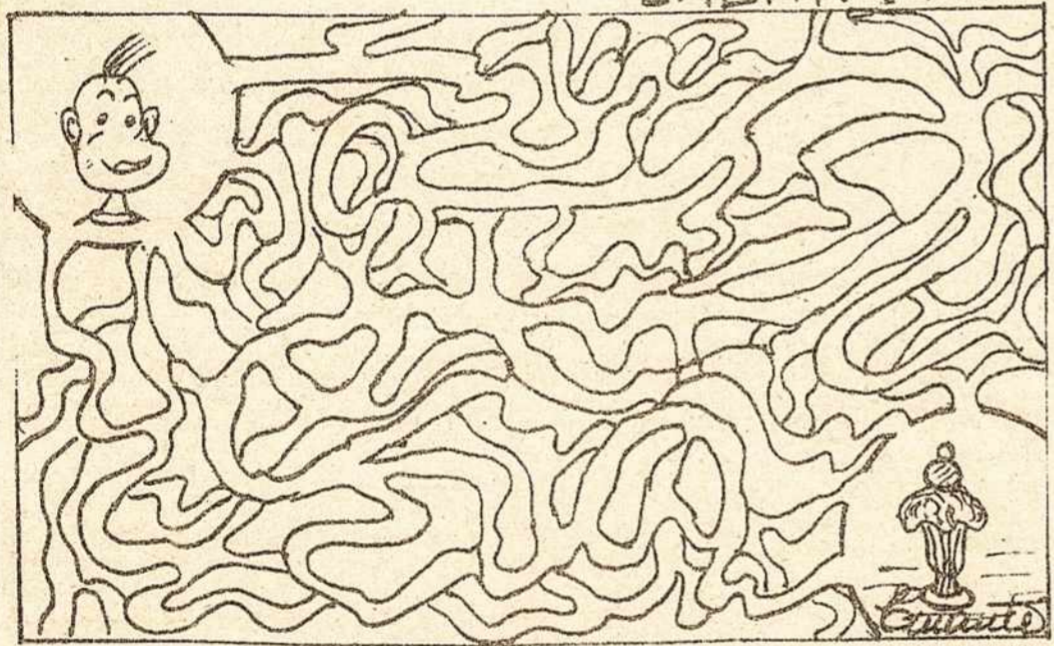
Gostei muito do passeio, foi um dia adorável. As pessoas, donas do sítio, eram muito boas e amigas e nos receberam muito bem.

Achei muito bom que houvesse aquele batizado, o qual adorei.

As brincadeiras foram muito bacana e interessantes. Também gostei das piscinas (S. Roque e Cotia) mesmo geladas.

As viagens (ida e volta) foram tranquilas.

LABIRINTO

Sobre São Roque e Cotia.

Eu adorei S. Roque e gostei mais ainda de Cotia.

Foi um domingo admirável. Gostei também de dançar e gostaria de dançar novamente.

Cely Junia Sinigali

Eu achei muito legal ir em turma para São Roque. Lá divertimo-nos muito mas o que mais gostei foi a piscina ficamos 1 hora lá. Lá em São Roque é o lugar adequado para acampar.

Roberto Bareišis

zemos uma brincadeira de tirar rabinho do outro e depois a de saquinho.

Eu gostei muito do sítio, em seguida, fomos para outro sítio em Cotia e nadamos rápido numa piscina de água aquecida. Enfim tivemos um domingo maravilhoso.

Douglas Krumzlys

Eu acho que a excursão que a gente fez domingo foi legal porque em São Roque teve a missa, o batismo, depois dançamos e cantamos e fomos muito aplaudidos pelo público que estava lá.

Sobre os divertimentos e as brincadeiras que teve lá eu achei maravilhoso principalmente a brincadeira de rabo.

Em, Cotia, nós brincamos um pouco mas deu para nós nos divertirmos e brincarmos na piscina.

Mas o mais legal foi à noite no Ibirapuera quando nós dançamos duas danças e fomos os mais aplaudidos por mais ou menos umas 400 pessoas.

Essa foi a minha impressão sobre a excursão que fizemos domingo nestes três lugares.

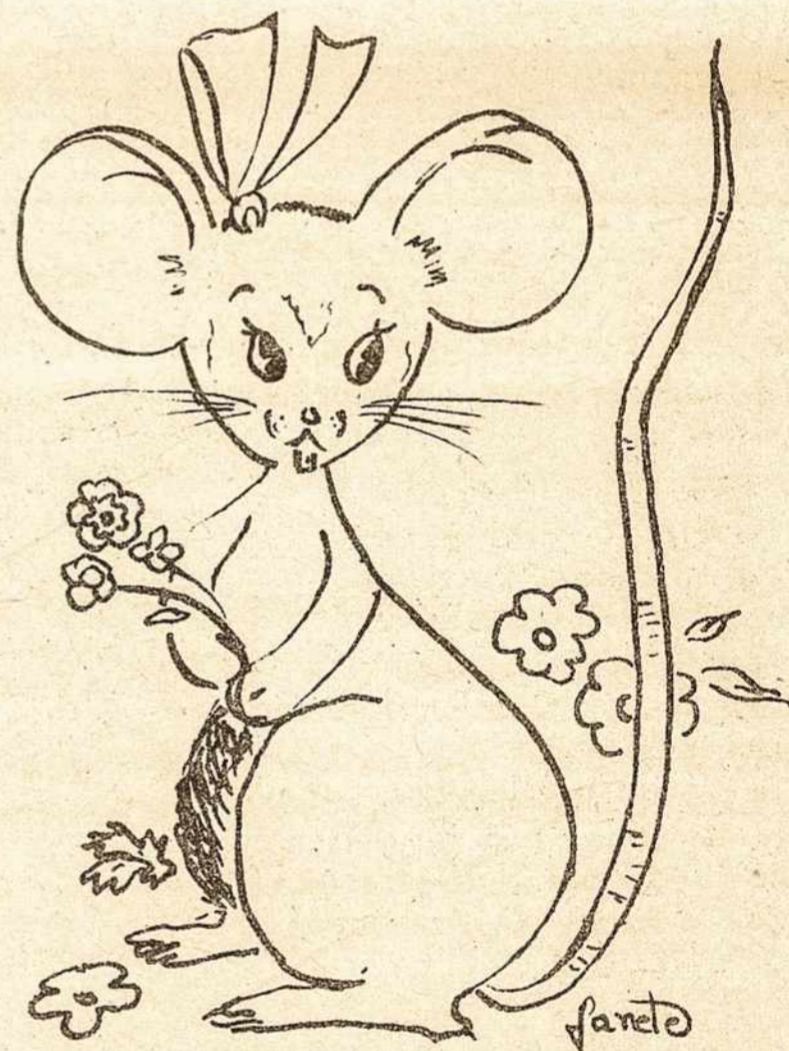
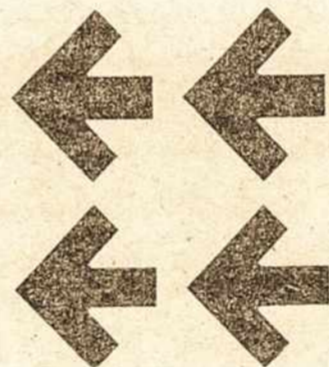
Wilson Lonaro

Eu achei muito bonito o sítio e as piscinas.

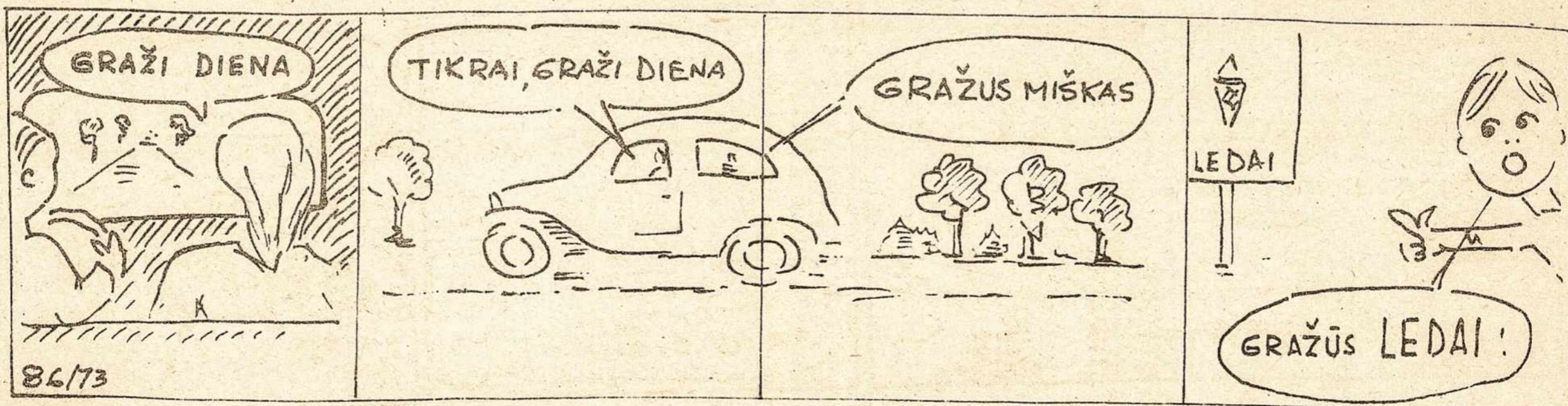
Eu queria ir lá mais uma vez se fosse possível.

Pretendo continuar no grupo de danças para ir outra vez.

Wilson Lonaro

IRUTĖ IR KĘSIUTIS

D. BASTYS

GLOBOJA
LITERATŪROS
RATĖLIS

LITERATŪRA · DAILĖ · MOKSLAS

VILNIAUS PRAEITIS

Tur būt, ne vienas Lietuvos miestas nė viena vietovė neturi tiek daug padavimų, pasakojimų, legendų, kaip Vilnius. Gal vienas iš gražiausių legendų -- tai Vilniaus iškūrimas -- Gedimino sapno legenda, kurią kiek vienas susipratęs lietuvis žino ir moka papasakoti.

Vilniaus vardas, kaip spėjama greičiausia bus kilęs iš Vilnios - Vilnelės upės vardo. Padavimai ir istorikas Dlugošius sako, kad toje vietoje, kur dabar stovi Vilnius XII šimtmečio pradžioje buvęs didelis kaimas, kurį valdęs kunigaikštis Dovilis ar Vilis. Daugiau apie jį nieko nežinoma. Tame pačiame šimtmeteje Islandijos keliautojas istorikas Snoro Sturlesonas mini vietas Trik ir Vilni, kur gyveną labai vaišingi žmonės; be to, jis su tais žmonėmis galėjęs net susikalbėti savąja kalba. Kiek čia yra tiesos apie susikalbėjimą, sunku pasakyti, tik viena aišku, kad minimi vardai Trik ir Vilni bus ne kas kita, kaip tik Trakai ir Vilnius.

1263 metais nužudomas Lietuvos suvienyto-

J. MIŠKINIS

jas karalius Mindaugas. Atskiri kunigaikščiai pradėjo varžytis dėl valdžios. Kryžiuočiai tuo pasinaudodami, puolė Lietuvą, naikindami sodybas, plėšdami turtus, griaudami aukurus, užgesindami šventąsias ugnis. Lietuviai vis daugiau ir daugiau traukėsi į rytus, į Kauno, Vilniaus, Gardino sritis. Jie čia pirmieji ėmė skinti niekieno nepalietas didžiules girias, sodybas statyti ir stiprintis naujose vietose. Tuo laiku kunigaikštis Šventaragis perkėlė į Vilnių šventąją ramovę, kryžiuočių sunaikintą, anksčiau buvusią Žemaitijoje. Padavimas sako, kad toji vieta Šventaragiui taip patikusi, jog jis savo sūnui Gerimantui įsakęs jį po mirties sudeginti prie tų ažuolų, kur buvo pastatytas didysis aukuras. Sūnus tėvo prašymą išpildęs ir, be to, dar toje vietoje pastatęs Perkūno stovyklą ir šventyklos apačioje buvę įrengtos rūšys, kuriose žalčius, gyvates ir kitus garbinamus gyvius laikydavę. Ant šventyklos buvęs di-

dysis bokštas, kuris virš šventovės sienų lėuolekčių aukščio (ilgio matas, lygus maždaug 66-71 centimetrui). Į patį aukurą vedę 12 papėdžių laiptai. Papėdės aukštumas 1 uolektis, o platumas 3 uolektys. Aplink aukurą buvusi dar viena akmeninė sienelė, buvusi pagražinta taurų, briedžių ragais ir kitais panašiais papuošalais. Kiekviena minėtų laiptų papėdė buvusi skirta vienam iš Zodiako ženklų. Aukščiausia papėdė buvo vėžio, gi žemoji -- ožio. Zodiako ženklai atitinkamos figūros, buvę pastatyti ant kiekvienos papėdės. Pagal šias papėdes ir tam tikrus ženklus žyniai metų laikus skaičiuodavę. Kai kurie istorikai, pvz., Narbutas, tvirtina, kad Antakalnyje buvusi dar bendra visų dienų šventykla, kitaip tariant, lietuvių Panteonas, gi dabartinės šv. Petro bažnyčios vietoje stovėjusi deivės Mildos šventykla.

O kieno ir kada buvo pastatyta Gedimino pilis? Daugumas istorikų ir metraštininkų (taip pat ir padavimai sako) tvirtina, kad šita pilis Vilniuje pastatyta didžiojo

Tęsinys 8 psl.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tęsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

Uš krosnies, prie sienos, stovi šeiminkės Natašos lova. Tai jau vienas pasienis ir užimtas.

Mes susigrupuojame po dvi gulėti, nes penkiems guoliams visai nėra vietos. Visos keturios turime tilpti antrame pasienyje, nes viduryje kambario reikia palikti taką, gale tako stovi stalas. Aš su Brone užimame vietą prie durų, o draugėms užleidžiame geresnę vietą, nes B. Gintalienė yra neščia.

Grindys švarios, ir mes ant jų klojamės patalą. Vėliau gal gausime lentų ir pagaliau, pasidarysime ožiuokus ir turėsime kaip reikiant lovas. Šiandien niekas daugiau nerūpi, tik poilsis.

Susėdusios ant grindų dairomės po kambarį ir sveriame Natašos turtą. Mažas, primityviai sukaltas staliukas, trys medinės taburetės, prie stalo stovi trumpas suoliukas. Gale jos lovos pastatyta maža skrynelė kurioje sukrautas visas merginos kraitis.

Lova sukalta iš paprastų lentų ir matyti, kad ne meistro dirbta. Lovatiesė perkelinė, o pagalvėlis apvilktas gėlėto audeklo užvalkalėliu.

Ji neturi žmoniškesnio puodo, stiklinių ir lėkščių, o apie prabangesnius indus nereikia ir šnekėti. Ji mums pasakė, kad visame kolchoze yra tik dvi mėsai malti mašinėlės, kurias turi kolchozo pirmininkas ir sandėlininkas.

Viską žiūrinėjame, svarstome. Visa tą, ką matome griaua visus mūsų ankstyvesnius samprotavimus. Atrodo, kad čia žmonės gyvena šimtu metų atsilikę nuo Vakarų Europos ir Lietuvos.

Paklausiamė Natašą, kiek laiko ji čia gyvena. Ji mums atvirai pasisako, kad čia atitremta 1931 m. Dabar yra 1941 m. Tai žmogus, visą dešimtmetį dirbdamas, tik tokį teįstengė susikurti gyvenimą. Nataša ir visi šio kaimo gyventojai irgi norėtų geriau gyventi.

SKALBIMAS

Mes pradėdame mindžioti seną, rūšią, pilną kančių ir paslapčių, Sibiro žemę. Netikėtai likimas mus priižo prie tos žemės, laikys mus čia sukniubusius po sunkaus gyvenimo našta ir neleis atsitiesti. Prasideda ne gyvenimas, o tik vegetavimas.

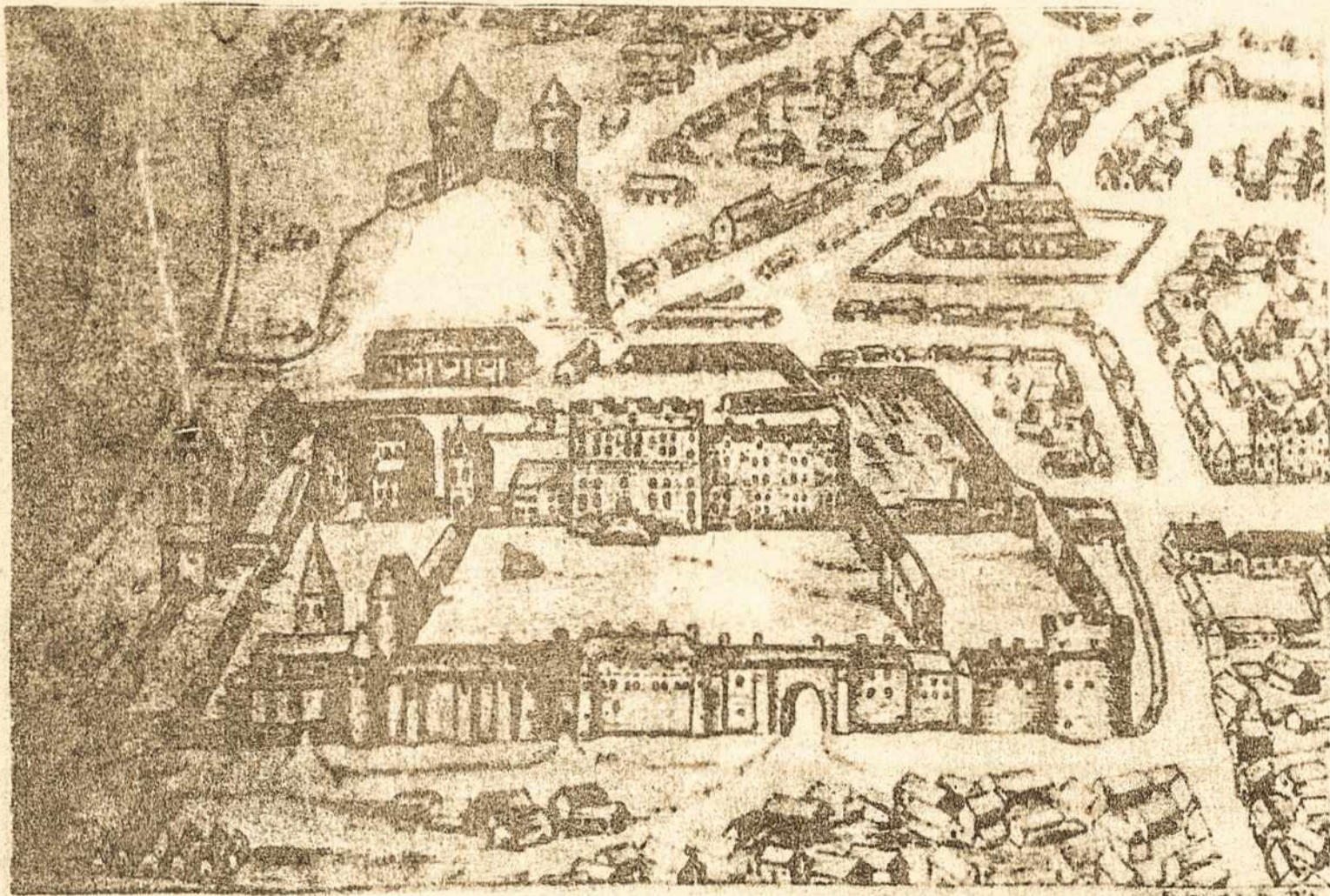
Nataša, vos tik prašvitus, atsikėlė, apsirengė ir išskubėjo į darbą. Čia mažai kas turi laikrodžius, bet jie ir nereikalingi, nes gyvenimas kolchoze prasideda nuo aušros ir baigiasi tamsa.

Visi kaimo gyventojai anksti rytą išėina į darbą, o savo mažus vaikus palieka vaikų lopšelyje visai dienai. Ten juos prižiūri, maitina ir migdo. Tremtinės motinos baidosi to lopšelio, nes dvidešimt penkiems vaikams prižiūrėti, tvarkyti ir auklėti paskirta tik dvi moterėlės: mūsų šeiminkė Nataša ir dar viena senutė. Lopšelio yra dvi grupės. Su vyresniųjų vaikų grupe dirba kolchozo pirmininko žmona ir taip pat viena senutė. Jos jokio mokslo nebaigusios ir apie vaikų auklėjimą neturi jokio supratimo. Nataša čia dirba, nes luoša ir netinka sunkiems fiziniams darbams, o pirmininkė dirba todėl, kad pirmininko žmona. Nesistebime, bet nieko ir nesuprantame. Vietiniai patenkinti, kad jų vaikai lopšelyje gauna užvalgyti.

Pirmąjį rytą atsikeliamo gana anksti. Jaučiamės kiek pailsėjusios po tokios velniškos kelionės. Lauke užsikuriame ugnele, išsiverdame arbatos ir papusryčiuojame.

Tuojau iškratome savo maišus, susirenkame nešiotus ir nešvarius skalbinius ir einame ieškoti prūdo. Klaidžioti nereikėjo, nes tą bala tuojau suradome.

Tęsinys 8 psl.

Vilniaus miesto planas, graviruotas G. Brauno 1572 metais.

IŠ VISUR!

— Baltų Akademikų Draugija, Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. (AABS), gavo pasiūlymą iš Hooverio Institucijos Kalifornijoje mikrofilmuose užfiksuoti rinktinis Pabaltijo nepriklausomybės laikmečio žurnalus bei laikraščius. Šiam projektui tikimasi ir New Yorko centrinės bibliotekos pinigines paramos. Praėjusio pavasario Toronto universitete įvykusios AABS konferencijos rinktinės paskaitos šį gegužį pasirodys trijose knygose: "Problems of Mininations: Baltic Perspectives", "Baltic Literature and Linguistics" ir "Baltic

History". Jas galima užsisakyti (po \$8.50): AABS, 366 86th St., Brooklyn, N. Y. 11209. Šiomet Draugija išsiuntė apie 1500 laiškų lietuviams adresatams naujų narių verbavimo vajuje. (E)

— Dr. Vytauto Vardžio redaguotos ir anglų kalba išleistos knygos "Lithuanian under the Soviets" laida jau yra išsisėmus. Šiuo metu svarstoma išleisti antrą jos laidą, nes pirmoji labai gerai pasitarnavo Lietuvos reikalų prieš komunistinei propagandai kitataučių tarpe

— Lietuvos Vyčių seimas, šiais metais jau 60, vyks rugpiučio 16-19 Stonehill College patalpose. Brockton, Mass. Seimą globoja Brocktono Lietuvos Vyčių kuopa nr. 1.

— Baltiečių II pas. karo emigracija gana išsamiai ir tiksliai aprašyta naujoje Paul Tabori knygoje "The Anatomy of Exile" (Harrap Books, 182-184 Holborn, WC1V7AX, Great Britain, 432 p., \$15.00). Dar gausenės lietuviškos medžiagos bus šią žiemą išeinančiame "Egzilės anatomijos" antrame tome.

— Pranas Karalius, Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėjas, mokytojų studijų savaitė, kuri vyks rugpiučio 12-19 Dainavoj, skaitys paskaitą "Tautinis, bendruomeninis ir politinis auklėjimas lituanistinėje mokykloje".

— Newark, N. J., LB apylinkė Encyclopaedia Lituanica platinimu energingai rūpinasi buvęs apylinkės valdybos narys S. Kontrimas. Šiuo metu jis yra užangažavęs 28 naujus prenumeratorius.

Atsiųsta paminėti

Bronis J. Kaslas, THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA. VLIKO pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis 1973 m. išleista dokumentinė knyga. 544 psl. kietais viršeliais. Kaina \$15. Leidyklos adresas: Robert Speller & Sons. Publishers, Inc., 10 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010. USA.

THE VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. A Report for 1972. JAV LB leidinys. 1973 m. vasario 16 d. 88 psl. minkštais viršeliais. Kaina nepažymėta. Leidėjų adresas: Lithuanian American Community, Inc., 405 Leon Ave., Delran, N.J. 08075. USA.

VERGIJOS KRYŽKELĖSE

(iš 7 psl.)

Tam prūdui geriau tiktų kūdros vardas, bet negi dabar svarbu tas pavadinimas.

Pasirodo, kad mes ne pirmosios atėjome. Jau beveik pusė prūdo pakraščiu užimta naujųjų kaimo gyventojų tremtinių. Visi nori apsisvarinti, nes duota tik trys dienos poilsio. Tuojau ir mes užsiimame vietele prie vandens. Nusiziūrime, kad arčiau būtų ir tvora skalbiniams pasidžiauti. Tvorų čia yra daug, nes kiekvieno kolchozininko daržiukas žagarais aptvertas.

Persimetusios keliais žodžiais su kaimynais, nes reikia žinoti, kas pas ką apsistojęs ir ar labai sukimšti, pradėdame darbą. Mykolas Jasinskis, pasiskolines kivi: paruošia vandeniui šildyti ugniakurą. Mes nuėjusios taigon, kuri buvo čia pat pašonėje, prisirinkome po glėbį sausų šakų ir parvilkusios užkūrėme ugnelę. Džiugu kad galėsime išsiskalbti. Muilo neturime, tai baltinimo darba paliekame saulutei. Ji visiems vienodai šypso: mūsų paliktai tėvynei ir Sibirui, vietos gyventojam, tremtiniam ir mūsų „ponams“ komunistams.

O vis dėlto labai gera, kad galima skalbinius pavirinti, nes mums keršulės labai įkyrėjo. Bemuiliai galvojame apie pelenus, kaip apie puikią skalbimo priemonę. Atsinešame daugiau malkų, gerokai pakūrensim ugnelę ir bus skalbimo miltelių. Tai mat, kiek maža žmogui reikia, kad jau atrodytų gera.

Taip mes uoliai skalbėme ir ant tvorų džiovinome savo skarmalėlius, akylai dabodami, kad kas nepavogtų. Išdžiūvusius skalbinius išstampėme, gražiai sudėliojome, nes laidynė - tai buržujų išmislas ir ją reikia pamiršti. Viena kita moterėlė turi laidynę, tik ne anglinę, bet visą geležinę. Pas ką tokią laidynę pasiskolinti, mes dar nežinojome.

SAVOTIŠKA PRAMOGA

Mums beskalbiant pradėjo iš visų pusių rinktis kaimo senutės su mažais vaikais. Pietų metu pasirodė vyrai ir moterys. Jiems buvo įdomu susipažinti su naujaisiais tremtiniais. Vietiniai gyventojai mus laikė kultūringais žmonėmis ir mus žitūrėjo su pagarba. Juos domino mūsų drabužiai, baltiniai ir patalynės.

— Mes anksčiau irgi gerai gyvenome ir visko turėjome, — aiškino mums.

Visi šio kaimo gyventojai yra 1931-1932 m. tremtiniai. Daug čia yra buvusių pirklų, namų savininkų ir stambesnių ūkininkų nuo Bamaulo. nuo Baikalo ir iš kitų Sibiro vietovių.

Vietinės moterys žitūrėdavo mūsų turimus daiktėlius ir skalbinius ir jau galvojo apie mainus. Jos žinojo, kad mainų laikas ateis, nes badas už duonos kąsnę ly priverčia visko atsisakyti.

VILNIAUS PRAEITIS

(tąsa iš 7 psl.)

Lietuvos kunigaikščio Gedimino apie 1322 - 1323 metus. Tačiau šios žinios nesutinka su Petro Dusburgo kronika. Jis rašo, kad pilis jau stovėjusi 1305 metais, nes tais metais pirmą kartą žiemos metu kryžiuočių vadas Eberardas de Virnauburgkas buvo užpuolęs Gedimino pilį (castrum Jedmini). Kitą kartą 1315 metais birželio 24 d. tą pačią pilį norėjęs slapta apsupti Ragainės komendantas Fridricus de Libuncele su 150 vyrų. Pradedant 1334 metais vokiečių kronikininkai Gedimino pilį visados vadina Vilniumi. Pagal kronikas žinomi tokiais metais puolimai: 1334 m., 1365 m., 1367 m., 1369 m., 1375 m., 1379 m., 1381 m., 1382 m., 1385 m., ir 1390 m. Tačiau visais žygiais Gedimino, Algirdo, Kęstučio ir Vytauto laikais nė kartą ne pavyko aukštutinės pilies priešams paimti. Tik 1390 metais buvo padaryti kiek didesni nuostoliai.

Kaip ten būtų buvę, vis dėlto Lietuvos istorikai tvirtina, kad Gediminas iš Trakų į Vilnių sostinę perkėlęs 1322 metais. Tai daręs strateginiais sumetimais. Mat, čia labai buvo patogi vieta nuo priešų gintis -- iš trijų pusių supo aukšti kalnai,

o iš ketvirtos Neris. Neris su Vilnia - Vilnele susikirtimo vieta buvo ir tebėra miesto centras. Tuo pat laiku, kaip spėjama, Neris ir Vilnios santakos vietoje aukštajame kalne buvo pastatyta aukštoji pilis, o Šventaragio slėnyje -- žemoji pilis. Aukštoji pilis buvo statyta apsigynimui nuo priešų; ji buvo aukšta akmenine siena apmūryta. Šventaragio slėnyje pilis, kurios viduryje buvo kunigaikščio rūmai, šventykla, krivių - krivaičių rūmai ir bokštai. Prie krivių-krivaičių rūmų stovėjo aukštas bokštas su langu, pro kurį krivės ir vaidilos skelbdavę dievų valią ir darydavę kitokius nurodymus bei įsakymus. Kai kas tvirtina, kad dabartinės Katedros apatinė dalis ir yra to paties bokšto liekanos.

Gedimino laikais Europos kultūringųjų tautų keliauninkai, aplankę Vilnių, savo užrašuose išpuodingai jį mini. Vilnius laikomas labai svarbiu Europos miestu, o lietuvių gyvenime jis svarbų vaidmenį vaidino. Čia buvo visos šalies tikiškinis, politinis ir kultūrinis centras.

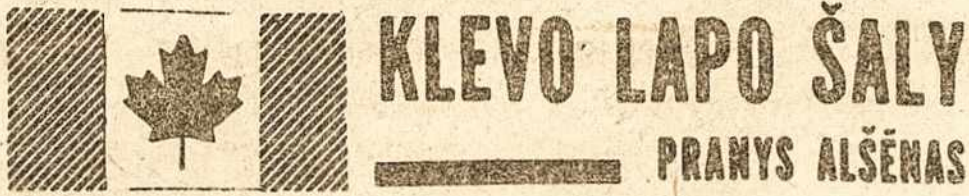
1387 metais įvesta krikščionybė. Tai tas Vilniaus gyvenimą žymiai pakeitė: -- nyksta senovė, statomi naujo stiliaus pastatai. Visų pirma, žinoma, buvo išnaikintos

šventyklos, išvaikyti vaidilos, žyniai, vaidilutės, iškirsti šventieji ažuolai, užgesinta amžinoji ugnis. Apsigyvenus naujiems tikiškiniams šeiminkams, persimainė (pasikeitė) ir visas senasis Vilnius 1387 metais vietoje Perkūno šventyklos buvo pastatyta Dievo Motinos ir švento Stanislovo bazilika, vėliau pavadinta katedra. Ant kitos šventyklos pamatų pastatyta šv. Jono bažnyčia. Lietuviai, nors ir apkrėstyti, ilgai laikėsi senojo tikėjimo, nes jiems nebuvo suprantamas Dievo žodis, skelbiamas lenkų kalba.

Be to, Jogaila susigiminiavęs su lenkais, vis daugiau dėmesio kreipė į lenkiškąsias sritis, negu į patį Vilnių, ir į Lietuvą. Taip pat daugelį lietuviškų žemių išdalino lenkų ponams - dvarininkams, o tuo kartu įvedama ir baudžiava.

Prie Vilniaus nykimo prisidėjo dar 1390 metais smarkus kryžiuočių puolimas ir 1399 m. ištikęs didelis gaisras, sunaikinęs didesnę miesto dalį, katedrą, kunigaikščio rūmus ir daugybę brangenybių.

Tačiau kas kita, kai Lietuvą į savo rankas paėmė Vytautas. Tada Vilniaus miestas pradėjo vėl atkusti, nes Vytautas daug dėmesio kreipė į miestų augimą, ypač į Vilnių.

ELZĖ JANKUTĖ — RAMBYNO SIMBOLIS

Šiomet -- sukaktuviniai metai, nes sukako lygiai 90 metų nuo Lietuvos atgimimo laikraščio "AUSZRA" pirmojo numerio pasirodymo.

AUSZRA,

laikraštis išleidžiamas Lietuvos mieloje.

1883 m.

Tilzėje.

Su laikraščiu "Auszra" daug kas rišasi -- daug pavienių asmenų, daug šeimų, daug įvykių, nekalbant jau apie vieną ir didžiulę šeimą -- visą lietuvių tautą, ir pagaliau, pačios Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą 1918 m. vasario 16 d.

Tačiau gal niekas tiek su "Auszra" nesusijęs, kiek amžinos atminties Martynas Jankus, Mažosios Lietuvos patriarčas, ir jo šeima. Taip lygiai, žinoma, ir jų gyventoji vieta -- Bitėnai, o šalia jų -- Rambyno kalnas.

Deja, Patriarchui Martynui Jankui nebuvo lemta net numirti savo numylėtuose Bitėnuose. Jis su šiuo pasauliu atsiskyre tremtyje -- Vokietijos Flensburge 1946 m. gegužės 23 d. Gi jo šeima -- trys dukterys Elzė, Edė ir Urtė ir aklasis sūnus Kristupas -- atkilo šiaurės Atlanto.

Kanadoje, Toronto mieste, apsigyveno Elzė su Kristupu, Edė iš pradžių gyveno Montrealyje (dabar -- Toronte), o Urtė -- Chicagoje. Sūnus Kristupas, ištvermingai ir kantriai nešęs savo gyvenimo nedalią -- aklumą ne tik Tėvynėj, bet ir ištrėmimo svetur, visą

laiką būdamas begaliniai didelis patriotas lietuvis, vis ilgėjęs grįžti į gimtuosius Bitėnus, pasimirė Toronte ir palaidotas lietuviškose Šv. Jono Krikštytojo kapinėse.

Čia pat, Toronte, liko ištikima viso gyvenimo Kristupo palydovė ir, bendrai, ryškiausia asmenybė visoj Jankų šeimoj -- tai Elzė Jankutė. Ji buvo didžiausiu tėvo, Martyno Jankaus, ramsčiu, dar būdama Lietuvoj, gimtajam Bitėnų kaimelyje, ji būdavo nuolatine Rambyne įvykstančių Joninių iškilnių pravedėja, nuolatinių svečių priėmėja ir t.t.

Ir dabar ji, nors gyvendama išeivijoje, ir bebaigdamą 80-tuosius amžiaus metus (gimusi 1894 m. birželio 16 d.), -- ji nesėdi rankų sudėjusi, bet dirba, kruta, veikia -- vis "vardan tos, Lietuvos", -- anot himno žodžių. Jos visur pilna -- minėjimuose, parengimuose, organizacijose, etc.

Gyvendama Lietuvoje Elzė tvarkė tėvo reikalus ūki. Rinko Mažosios Lietuvos tautosaką, kurios pluoštas buvo išspausdintas "Tautosakos Darbuose" (t.III, 1937 m.).

Elzės Jankutės didžiulėmis pastangomis ir rūpesčiu 1957 m. išleista tėvo -- Martyno Jankaus monografija. Ji rūpinosi, triūsė ir susiieškojo monografijos leidėją, kuriuo buvo amžinos atminties Juozas J. Bachunas, taip pat susirado ir monografijos autorių, kuriuo buvo Pranas Alšėnas. Išleido "Vilties" spaustuvė Clevelande.

Monografija -- tai gražus paminklas "Auszros" pradininkui ir Mažosios Lietuvos patriarchui Martynui Jankui.

DIRVA

ŠIRDIS, MEILĖ IR SUBRENDIMAS

Yra labai daug sakančių žodžių. Kad ir MODERNI MOTERIS, arba TĒVIŠKĒ, arba MOTINA. Tik ištarus „MOTINAMUMYSE iškyla jos gerumo, pasiukojimo, nesibaigiančios meilės vaizdas. Brazilas išgirdęs ar pamatęs ant sienos kabantį Pelė nuotrauką, tuoj prisimena jo ir Brazilijos laimėjimus futbolo rungtynėse ir tarptautinėse olimpiadose. Daug brazilų žavisi jo asmenybe. Psichologai pripažįsta didelę tokių „daug sakančių“ žodžių reikšmę žmogaus gyvenimui.

Panašių daug sakančių žodžių reikia žmogui ir religiniame gyvenime. Toks žodis, toks idealinis vaizdas katalikams yra Jėzaus Širdis. Širdis nuo amžių yra nuoširdumo ir meilės reikšmės simbolis. Ištarus „Jėzaus Širdis“, ar pamatęs jos paveikslą, tikintysis greit pajunta savo dvasioje išskylančią gerojo Jėzaus, Dievo Sūnaus vaizdą, prisimena Jo gerumą, gailestingumą... Tikinčiojo širdyje įsižiebia dėkingumo, meilės jausmai Dievui. Ant kryžiaus perversas Jo šonas, sužeista Širdis su tekančiu iš jos krauju bei vandeniū byloja apie žmonėms liejamą

LIET. KUNIGAS KASYKLOSE

iš 4 psl.

tą kamerą, kur turejo pradėti bausmę.

Galima įsivaizduoti jo kentėjimus, turint sulaužytą ranką ir susilaukiant kitokių tortūrų. Tokias baisias kančias jis turejo pakelti šešiasdešimt dienų ir naktų.

Noble toliau pasakoja, kad po dviejų mėnesių kunigas sugrįžo į barakus labai sulysęs, jo veide buvo giliai įspaustos kančios žymės, bet jo dvasia, kaip visada, pasiliko nepalaužta.

Negavus reikiamo gydymo, jo ranka pasiliko sužalota. Jis jau nebegalėjo būti pasiūstas atgal į kasyklas, o buvo priskirtas į brigadą, kur turejo savo sveikąją ranką stumti anglių prikrautus vagonus. Bet jis ir naujoje vietoje -- barakuose greit pradėjo klausyti išpažinčių, teikti religinius patarimus. Kiti kaliniai kiek galėdami stenėsi palengvinti jo darbą, kad jis turėtų daugiau energijos ir laiko savo kunigiškoms pareigoms. Dažnai jam tekdavo tuos vagonėlius stumti drauge su Noble, ir tada lietuvis kunigas kalbėdavo apie tikėjimą.

Vienas iš to lietuvių kunigo draugų buvo liuteronų dvasininkas, su kuriuo jis turėdavo ilgas diskusijas, tačiau Vorkutoje tarp įvairių tikybių atstovų nebuvo kokios itamos, visiems tą pačią priespaudą kenčiant. Noble sako, kad ta draugystė tarp lietuvių katalikų kunigo ir tarp liuteronų dvasininko buvo gyvas krikščioniškosios vienybės simbolis.

Baigdamas to lietuvių kunigo aptarimą, Noble pažymi: "Kurią nors dieną kunigas S. gal net pateks į palaimintųjų eiles, kaip dvasininkas, kurio nepaprastas heroizmas jam pelnė dvasinius nuopelnus. Jo galingas apaštališkas darbas yra tipiškas savo heroizmu daugeliui Romos katalikų kunigų, kurie buvo Rusijoje kalinami ir kurie, kaip šv. Povilas, tęsė evangelijos skelbimą kalėjime ir drąsino tikinčiuosius".

malonių sroves ir sakramentus. Jėzaus paveikslas su liepsnojančia širdimi be žodžių kalba apie didelę, niekad neužgesančią Dievo meilę, mums, savo tvariniams, nors daug kartų ji įžeidusiems.

Tuo būdu pasirodo ne begalinė tolybėse gyvenas ir dėl savo kūrinių likimo nesijaučiąs Dievas, o artimas, mus ir dabar tikra žmogiška savo Sūnaus Jėzaus Kristaus meile mus mylįs Tėvas. Jo širdis dėl mūsų plakė ir kentėjo. Jis rūpinasi ir džiaugiasi mumis, ir liūdi dėl mūsų. Anuomet Jo Širdis kentėjo kryžiaus kančioje, dabar kenčia visoje žmonijoje, savo mistiniame kūne, kai Jo sąnarius, kitus žmones kas užgauna, erzina, skriaudžia, dvasiškai ar fiziškai kankina, žudo.

Trumpai tariant, Jėzaus Širdies garbinimas yra isikūnijusio Dievo Sūnaus Jėzaus Kristaus ir Jo dieviškosios meilės iškelimas ir garbinimas ir tikinčiųjų pasirodymas, kad jie tą meilę supranta ir myli.

Iš to, kas čia pasakyta, galima padaryti tris pirmasias išvadas:

1. Jėzaus Širdies garbinimas įgalina mus geriau įvykdyti didįjį dieviškosios meilės įsakymą. Tikinčiojo akyse dažnai išskylančią Jėzaus Širdies vaizdą dažniau primena jam didžia, gyvą Dievo meilę. Tada ir jis nori labiau mylėti, atsidėkoti, aukotis, kad Jėzus būtų labiau pažįstamas, tikimas, garbinamas ir ir mylimas, kad žmonės vieni kitų neižeidintų, bet mylėtųsi.

2. Tikintysis tuo pačiu labiau pajunta palaimingą Dievo meilę sau, pradedant „suprasti su visais šventaisiais visoki žinojimą viršijančią Kristaus meilę“ (efez. 3, 19)

3. Daugelis jauno, suaugusio ir net senyvo amžiaus žmonių, dvasišku požiūriu, yra like kaip vaikai. Jie nori, kad viskas ir visi tik apie juos suktyti. Vis kitus puola kaltina, save teisina. Kitiems pasipriešinus, yra nepatenkinti, užgaulūs, irzlūs...

Jėzaus Širdies garbinimas vis primena žmogui kitą -- Dievą, Jėzų, mylintį, iš Jo gautas gėrybes. Kyla nors atsidėkoti, atsiliepti, mylėti. Taip iš savimos pečinama i kito meilės jausmus, imama daryti gera. Taip žmogus nugali savo vaikišką agresyvumą, išvysto savo prigimties socialinę bendruomenišką pusę, pajunta laimę gyventi su kitais ir mylėti. Tai veda žmogų į dvasinį subrandimą.

P. D

Bus daugiau.

MAHOMETO SEKĖJAI

lyje kraštas, gauna kasmet už naftą 759 milijonus dolerių, bet turi tik pusę milijono gyventojų. Kuveito emiras, valstybės galva, gauna kasmet 28.000.000 dolerių algos. Prezidentas Niksonas 200.000. Žeme ir namai, kurie 1949 m. kainavo tik 5.460 dolerių, dabar kainuoja 105.000 dolerių. Kaip pasakoje: „Tūkstantis ir viena naktis“.

Mahometo sekėjai bedarbiai emigruoja į Europą ir ten gauna darbo. Anglijoje ir Vokietijoje ju yra po milijoną, Prancūzijoje du milijonai. Ten jie stato sau mečetes, išlaiko savo dvasininkus, leidžia religijos vadovėlius ir organizuoja keliones į Meką. Trumpai Mahometo sekėjai plečiasi ir stiprėja.

MŪSŲ ŽINIOS

„MŪSŲ LIETUVA“ MINĖS 25 METŲ SUKAKTĮ LIEPOS MĖNESIO 29 DIENĄ, ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE.

MALONIAI PRAŠOME ORGANIZACIJAS IR VISUS TAUTIEČIUS TĄ DIENĄ NERENGTI KILTŲ PARENGIMŲ, DALYVAUT VIENINTĒLIO MŪSŲ LAIKRAŠČIO SUKAKTUVĖSE.

MINĖJIMO PROGRAMĄ PASKELBSIME VĒLIAU.

Rengėjai.

Maloniai kviečiu visus „Aušros“ choro narius, ir anksčiau kada jame dainavusius bei kitus bičiulius atvykti kas šeštadienį į repeticijas. Reikia išmokti bent trejetą naujų dainų MŪSŲ LIETUVOS MINĖJIMUI.

Iš anksto už talką dėkodamas,
Dirigentas Jonas Kidykas.

KAS VYKS ARGENTINON ?

Liepos 13 d. 20.00 valanda „Nemuno“ šokėjai išvyks gastrolėms Montevideo, Buenos Aires ir Cordoba miestuose. Ekskursijai vadovauja Jonas Lukoševičius. Nemuno šokių mokytojas ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirmininkas. Vyks šitie šokėjai:

Sonia, Liucija ir Elena Bareišytės, Teresė Jočytė, Verutė Aleknavičiūtė, Ona Emilija Silickaitė, Kristina Valavičiūtė, Janetė Nikitin, Marly Trojeckaitė, Cleide Mendo, Rosely Pustelninkaitė ir Silvija Bendoraitytė.

Vaikinai: Robertas Magila, Luiz Alberto de Andrade, Antanas Aleknavičius, Dovydas Rulevas, Roger de Angelo Guarini, Jonas Silickas, Reinaldas Putvinskas, akordeonistas, Aleksandras Valavičius, Leandras Krumzlys, Eherman Edgar Abbruzzini, Petras Bilevičius.

Kartu su šokėjais vyks: Ona B. Jočienė, Vilma Žvingilaitė, Klaudijus Butkevičius, Monika Baranauskienė, Ona Regina Sideravičiūtė, Arletė Bumblytė, Silvija Aradzenkaitė.

NEMUNAS PAS ARTISTUS

Televizijos 4 kanalas, TV Tupi penktadienio vakarais turi programą, vadinamą CLUBE DOS ARTISTAS. Ta programa perduodama visai Brazilijai, spalvota. Šį penktadienį, birželio 22 dieną, NEMUNAS dalyvaus toje programoje ir sušoks keletą šokių.

Labai populiarija mūsų Nemunėlis brazilų visuomenėje ir artistų tarpe! Kiek kartų jau jis turėjo pasirodyti televizijoje! Tikimės, kad išvyka Argentinoje ir Urugvajun dar labiau pakels nemuniečių nuotaiką ir patrauks į eiles dar daugiau jaunimo.

Kai mūsų šokėjai pradeda skinti garbės laurus, tai labai liūdna darosi, kad mūsų chorai merdi. O merdi dėl stokos

uolių dainininkų. Ar jie kada beatsigaus? Ar atsiras jaunujų tarpe lietuviškos garbės gynėjų, kurie pasiryžtų atgaivinti ilgą ir garbingą lietuviškų chorų tradiciją S. Paulyje?

ARTĖJA PARODA

Pabaltiečių paroda bus atidaryta liepos 6 dieną penktadienį, 19.00 valandą. Kaip pernai, ji bus Salão Portinari, Praça Roosevelt, prie Consolação bažnyčios.

Paroda bus atidara kasdien nuo 16, 30 iki 22,30 valandos, iki liepos 15 dienos. Parodos uždarymo proga bus Dariaus ir Girėno trumpas paminėjimas.

Pabaltiečių komitetas gamina rak-tams žiedus (chaveiros) su visų trijų valstybių herbais. Žiedus bus galima pirkti už 5 kruzeirus. Parodos metu bus platiriamas ir „Brazilijos lietuvių“ žinytas, paruoštas T. Antano Saulaičio ir pabaltiečių savaitės vėliavėlė. Pajamos padės padengti parodos ir Baltų biuletenio išlaidas

PASKUBĖKIT REGISTRUOTIS STOVYKLON

Registracija vaikų stovyklon pasibaigs birželio 30 dieną. Ji bus Santa Isabel vietovėje, 8 iki 13 metų vaikams. Mokes-tis 50 kruzeirų. Kadangi vietų skaičius yra ribotas, tai reikia tuojau registruotis. Stovyklai vadovaus T. Antanas Saulaitis, S.J. Registruotis galima abejose klebonijose.

BAIGIAMAS ŽINYNAS

Kviestieji asmens bei organizacijos duoti papildomų žinių „Brazilijos lietuvių žinynei“ malonėkit skubiai įteikti jas M. Lietuvos redakcijai. Žinytas bus pradėtas spaudinti birželio 25 dieną.

RONDONIJOS PROJEKTAS

Baranauskas Viktoras iš Inubia Paulista, drauge su kitais studentais vyks liepos mėnesį Amazonės sritin talkininkauti „Projeto Rondon“ darbams.

Keletas asmenų rengiasi vykti pas misionierių kunigą Bendoraitį ir išleisti jį atostogų, kurių jis nėr turėjęs daug metų, nors visą laiką sunkiai dirba.

DIEVO KŪNO PROCESIJA

bus šį ketvirtadienį, po 16 valandos mišių S.P. katedroje. Procesi-ja eis iš Katedros, per Praça da Sé iki Pátio do Collegio. Būt gera, kad ir lietuviai gausiai dalyvautų.

DR. VICTOR P. SAULYTIS

Cirurgiāo-dentista, sanitarista, C.R.O. No. 727, pela Universidade de São Paulo.

Clinica-cirurgia-protese-RX Adultos e crianças.

Gydo dantų smegenis ir kanalus.

Priima nuo 14 v. ir šeštadieniais.

SVEIKINAME VISUS JONUS IR JONES VARDINIŲ PROGA.

ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA

KETVIRTADIENI, BIRŽELIO 21, PRELATO PIJAUS RAGAŽINSKO 42-OS KUNIGYSTĖS ŠVENTIMŲ SUKAKTUVĖS.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Po 30 kr. Jonas Tatarūnas, Anelė Matasūnaitė, Martynas Ramoška. 40 kr. Juozas Stanzėnas; 96 kr. Isabelė Seliokienė; 200 kr. Gražvydas Bačelis. (už praėjusius metus) 25 kr. Stasys Ambraziejus.

KODĖL JUMS NEPRISIDĖTI ?

Visi suprantame, jog lietuvybei palai-kyti yra naudinga jaunimui STOVYKLAVIETĖ, o suaugusiem VASARNAMIS. Susibūrusi fundatorių grupė nori įkurti civilinę draugiją, kuri sukeltų reikalingus pinigus vasarvietės žemei nu-pirkti, pastatyti pastatus, įrengti žaidimams aikštes, baseinus, sodus ...

Iniciatoriai kviečia visus tautiečius prisidėti - pasižadėti mėnesiniais įmokėjimais įsigyti nario fundatoriaus (200 kr), rėmėjo (100 kr) ar šeimyniško nario (50 kr) titula, arba prisidėti laisva auka prie draugijų, organizacijų, parapijų, kurios įmokės savo kvotas.

Fundatorių komisijos vardu: Jonas Bagdžius, Jonas Valavičius, kun. P. Gavėnas, V. Banys, Renato Mendo, kun. Petras Daugintis, S.J.

„RŪTELĖ“ PAS SKAUTUS

Lapos brazilų skautų ir skaučių mugėje, birželio 16 pasirodė „Žilvičio“ jaunėsių grupė „Rūtelė“. Žmonėms besirenkant, buvo proga apžiūrėti skautų patalpas-būklą, pamatyti rankdarbių ir skautiškų pagražinimų, išbandyti savo laimę kermosiaus žaidimuose.

Apie 19.30 val. būklo kieme prie laužo ir didelių žviesų „Rūtelė“ pristatė ir įvairią ir įdomią programą. Teresėlė Aleknavičiūtė pranešinėjo atskiras prog-dalis: Givatarą, ir Lenciugėlį, lietuviškas dainas, skautiškus šokius ir du vaidinimu - „Stovyklos kirpėjas“ bei „Teisėjas“. - išmoktu stovykloje. Publika, kurios buvo apie 150, skautų ir tėvų.

pasirodymus sutar prieme, tarsi, kaip pie tautinius rūbus ir tt.

Su jaunaisiais šokėjais buvo jų vadovės Vanda Pilipavičiūtė ir Audra Vosy-liūtė. Kun. H. Šulcas savo būreliui pakalbėjo trumpai apie lietuvius skautus, kuriuos jis pradėjo atgaivinti sekmadienį birželio 17, su tų pačių šokėjų skautiška iškyla į Parapaniacabą.

Brazilijoje lietuviai skautai veikė jau nuo 1933 metų iki karo. Atsigavo 1948 metais, bet vėliau veikla sustojo. Šios žiemos stovykla Santa Isabel bus labiau skautiško pobūdžio, nes vaikai ruošs skautų įžodžiu.

PRAPLĖTĖ FABRIKĄ

Stanislovas Meliūnas, ilgai vedęs nuosavą automobilių parduo-tuvę Vila Prudentėje, pardavė šią, lietuviams gerai pažįstamą istaigą ir jėgas sukaupe Bairro do Limão esančiam Estamel Embalagens fabrikui, kuriame gaminamos ir gra-žiai atspausdinamos įvairios dėžu-tės produktams vynioti, užbaigiami specialiu Embacolor procesu. Kartu su savo tėvu, vienu iš pirmų lietuvių pramonininkų, dirba Stanislovas Meliūnas Jr.

Šiuo metu S. Meliūnas yra Rotary klubo São Paulo vakarų srities pirmininkas. Jis atžymėtas už labdaros darbus šiais žymenimis. Comendador da „Gran-Cruz do Mérito Social“ I.B.E.S., Gran Cruz de Honra do Collar de Piedra de Borinquen. Comendador de Mérito da Ordem da Cruz Cabralia. Comendador de Mérito da Ordem de Saints Cosme et Damien.

A. † A.

MARIJA PADOLSKIENĖ

mirė šeštadienį, birželio 16 dieną gegužės 12 sukakusi 80 metų amžiaus. Šeima ruošsi minėti jos gimtadienį, o vienas vaikaitis susižieduoti, kai po 9 mėnesių kovos su širdies liga ramiai mirė.

Velionė kilusi iš Marijampolės. Liko penkios dūterys: Adelė, Albina, Elzė, Aleksandra ir Mikelina bei žentas Pranas

Didelis būrys giminių ir draugu paly-dėjo į Aracá kapines, su kun. Antanu Saulaičiu, S.J.

Velionė uoliai lankydavo lietuviškas pamaldas V. Carolinos bažnytelėje. Turėjo giminių São Sebastião mieste ir Lietuvoje

MŪSŲ LIETUVA

MOSSA LITUÂNIA
Cebu Point, 4451
0400 São Paulo, SP
*
Diretor Responsável:
DR. JOSÉ FERRERA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojaus ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Nemandoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietu.